

Papoea Nieuw-Guinea

de grote onbekende

Het is befaamd als het meest cultureel diverse land ter wereld en berucht om zijn wilde en woeste karakter. Maak kennis met Papoea-Nieuw-Guinea a.k.a. 'The Last Frontier'.

Tekst: DEBBIE PAPPYN

Fotografie: DAVID DE VLEESCHAUWER

Een tijdje geleden ontdekten enkele wetenschappers hoog in de bergen van Papoea-Nieuw-Guinea een soort van *Lost World*, een nieuwe minierwereld met een onbekende vogelsoort en dito vlinder, plus enkele kikkers en planten die nog nooit eerder werden geregistreerd. Zelfs de uitgestorven Beck's stormvogel werd vorig jaar opnieuw gespot in Papoea-Nieuw-Guinea. Globetrotters die naar Papoea-Nieuw-Guinea (PNG in het kort) trekken, zullen net zoals deze wetenschappers van de ene verbazing in de andere vallen. Over dit deel van Oceanië, op amper enkele uren vliegen van Australië, was tot voor kort niet veel geweten, terwijl het toch de meest diverse culturele en natuurlijke rijkdommen herbergt. Meer dan achthonderd verschillende bevolkingsgroepen, elk met hun eigen taal en gebruiken, vormen de basis voor deze diversiteit. Papoea zelf, opgedeeld in Papoea-Nieuw-Guinea en Papoea dat deel uitmaakt van Indonesië, is het hoogste en tweede grootste eiland ter wereld. Het is bezaaid met (actieve) vulkanen en omringd door de turkooisblauwe Stille Oceaan, atollen en koraalriffen. In het binnenland wachten onbekende stukken regenwoud, bewoond door exotische fauna en flora waaronder ontelbare paradijsvogels. Voeg daarbij een bewogen geschiedenis waar de overblijfselen van WOII en de hevige strijd tussen Japan en Australië een bewijs van zijn en je krijgt een fascinerende bestemming. Sommigen noemen deze natie wonderlijk hallucinant, het laatste paradijs op aarde. Anderen bestempelen ze als hard, obscuur, ongecensureerd en te écht. De waarheid ligt waarschijnlijk ergens in het midden.

Indiana Jones live

“In de luchthaven is het verboden te roken en op betelnut te kauwen”, kondigt de bevallige stewardess aan, zodra het vliegtuig naar de luchthaven van Port Moresby taxiet. Enkele toeristen fronsen de wenkbrauwen. “Je zal straks wel zien wat de stewardess bedoelt”, zegt een passagier die de verbaasde blikken ziet. Aankomen te Port Moresby, de hoofdstad van Papoea-Nieuw-Guinea, is een belevens op zich. De terminal heeft iets van een Afrikaanse, lokale luchthaven waar een kriolende mensenmassa haar weg zoekt. Maar de meeste bezoekers reizen onmiddellijk door naar een van de dromerige eilandprovincies op zo'n twee uren vliegen van Port Moresby. New-Britain is een van de eilandprovincies van Papoea-Nieuw-Guinea waar liefhebbers van Indiana Jones hun eigen *Romancing the Stone* kunnen beleven. Bepaalde delen, zoals in West New-Britain, zagen pas in de jaren 1960 voor het eerst blanke mensen. Dit deel van PNG bestaat uit verschillende eilanden, elk met hun eigen charme. Zo is New-Ireland met zijn Robinson Crusoe-stranden de spirituele thuishaven van verschillende stammen zoals de Tumbuan en de Malagan die bekend staan om hun eigenaardige rites ter ere van de doden.

Dansende modderman

Smoke on the water

De meest bizarre plek van de eilandprovincies is zonder twijfel Rabaul aan de oostelijke kant van New-Britain. Rabaul, ooit een van de meest kleurrijke en charmante steden van Papoea-Nieuw-Guinea, is nu de lokale *ground zero*, het Pompeii van de Pacific. In 1994 barstten de twee nabijgelegen vulkanen (de Tavurvur en de Vulcan) uit en legden de hele stad onder de as. Gelukkig lieten slechts twee mensen het leven, maar 50.000 inwoners verloren hun huis en bezit. De metershoge aslaag die neerddarrelde, deed zowat alle huizen instorten. Rabaul veranderde in geen tijd in een spookstad. Toch wonen er nog steeds mensen. Je kunt er zelfs logeren in het Rabaul Hotel dat er vanbuiten uitziet alsof het reeds twintig jaar gesloten is terwijl het vanbinnen een gewoon hotel is, Engelse pub en Chinees restaurant inbegrepen. En de Tavurvur is nog steeds actief: hij gromt, spuwt en rookt alsof hij elk moment terug kan uitbarsten, hoewel hij volgens de experts geen direct gevaar meer vormt. Elke keer als de wind verkeerd staat, krijgt Rabaul een verse laag as. Inwoners beschermen zich met paraplu's en hoofddoeken, ramen zijn met planken en tape dichtgeplakt, de stoep van de huizen die nog overeind staan wordt een paar keer per dag geveegd. “We willen niet verhuizen”, vertelt een inwo-

HOE RIJKER JE BENT, HOE MEER VROUWEN JE KUNT HEBBEN. HET RECORD IS EEN RIJKE ZAKENMAN UIT MOUNT HAGEN DIE TWINTIG VROUWEN EN TACHTIG KINDEREN HEEFT.

ner van Rabaul, “zolang de overheid ons geen compensatie geeft voor het huis of de zaak die we hier noodgedwongen moeten achterhalen. Dit is ons land, onze grond en een vulkaan krijgt ons niet weg.” Wat dichterbij de vulkaan lijkt alles eerder op een maanlandschap. De lucht voelt zwaar aan en ruikt naar sulfuur. Soms lijkt het alsof het sneeuwt en waar het land de zee ontmoet, kookt het water door de seismische activiteit. Ondanks zijn spookachtige uitzicht is Rabaul Harbor een van de beste plaatsen om naar wrakken te duiken. Wat verder, in een woud van kapotte palmbomen, overleven Papoea's door het rapen van vreemde, ovale eitjes die om een onverklaarbare reden enkel eigeel bevatten. Licht het aan de warme ondergrond waarop de kippen hun eieren leggen? “We mogen deze diertjes dankbaar zijn”, vertelt een van de bewoners, “enkele uren voor de uitbarsting van de vulkaan sloegen alle kippen plots, zonder reden, op de vlucht. We wisten onmiddellijk dat er iets op til was en zijn weggevlucht.”

In het spoor van WOII

East New-Britain is de thuis van de Baining stam, die vooral bekend is om zijn intense vuurrituelen. Vuurdansers worden ze wel eens genoemd, omdat ze urenlang met loodzware kleimaskers door en op het vuur lopen. Om deze Baining effectief aan het werk te zien, zonder dat er toeristische of al te commerciële bedoelingen achter schuilen, moet je het achterland van New-Britain intrekken. Een goed georganiseerde trektocht is de McCarthy Trail of ook wel de Rabaul Escape genoemd. Het spoor werd gevormd toen in 1942 leden van het Australische LARK Force wegvluchtten voor de binnenvallende Japanse troepen. Deze trekkings duren een vijftal dagen en zijn 55 kilometer lang. Onderweg logeer je in de jungle en in dorpen bij de Baining en de Pomio stammen. Aan de overkant van de baai en Rabaul ligt Kopoko waar nu veel van de vroegere inwoners van Rabaul wonen. Vanaf hier heb je zicht op de altijd rokende vulkaan. 's Nachts in het Rapopo Plantation Resort met zicht op de Tavurvur rommelt het in de verte alsof een groot onweer op komst is. Als je goed kijkt, zie je nu en dan de rode gloed in de duisternis als een beest dat zijn ogen opendoet.

Moddermannen en sterke vrouwen

De diversiteit van Papoea-Nieuw-Guinea is natuurlijk ook te vinden in zijn Highlands. Elk jaar rond september wordt in Goroka een grote show georganiseerd die alle verschillende

stammen uit deze regio samenbrengt. Een festival voor en door *locals*, want ondanks de groeiende belangstelling blijft het aantal toeristen eerder beperkt. De bevolking wil gedurende dit festival haar eigen tradities beleven via dans- en muziekvoorstellingen van meer dan 100 verschillende 'singsing groepen'. Deze festivals zijn absoluut de beste manier om de ontelbare stammen met elk hun eigen klederdracht, symboliek en muziek te leren kennen. Mis je het festival, dan kun je met de plaatselijke touroperators tot in de dorpen geraken, maar aan de authenticiteit van die voorstellingen valt soms te twifelen. Sommige optredens zijn echt en origineel, andere zijn puur entertainment voor toeristen. Highlanders dragen overdag hun westerse *sekonhan klos* (tweedehandskleding), maar als er iets te vieren valt, dissen ze de traditionele outfits op die bestaan uit veren, verf, modder, houtsnijwerken, schelpen, dierenhuiden... Vanuit Goroka kun je verschillende dorpen bezoeken waar de *mudmen* leven. Hun uniform bestaat uit grote, angstaanjagende kleimaskers die soms wel zes kilo wegen, en lange, houten tubes die op de vingers worden geschoven en die vroeger dienden om de vijand bang te maken. Bij het bezoeken van afgelegen dorpen merk je al snel dat Papoea's zelfvoorzienend zijn en dat loyaliteit tegenover de clan of de stam erg belangrijk is. Landbouw en varkens zijn de belangrijkste inkomstenbronnen. Volgens een inwoner komen er zelfs varkens aan te pas bij het vinden van een vrouw. “Voor een dorpsmeisje betalen we 4000 à 5000 Kina en 40 varkens, maar voor een stadsmeisje dat naar school is geweest, lopen de prijzen op tot 50.000 à 60.000 Kina en 80 varkens. Hoe rijker je bent, hoe meer vrouwen je kunt hebben. Het record is een rijke zakenman uit Mount Hagen die twintig vrouwen en tachtig kinderen heeft. Ikzelf? Ik ben tevreden met mijn eigen vrouw, ik heb er maar eentje nodig. Vrouwen zijn hier de basis, ze zijn de *powerhouse* van onze gemeenschap.” De dorpelingen zijn vriendelijk en gastvrij voor de toeristen, en vaak even nieuwsgierig als de bezoeker zelf. Leer enkele woordjes Tok Pisin zoals *yes plis*, *tenkju tru* en het ijs is meteen gebroken.

Koude highlandnachten

De beruchte Highland Road slingert doorheen de bergen van Goroka tot Mount Hagen. Stop zeker in een van de dorpen om een Oma Masalai opvoering te zien. De zwart-wit beschilderde dorpelingen lijken wel skeletten en voeren een verhaal op dat vertelt hoe een boze geest, die hoog in de bergen leefde, de clanleden een voor een vermoordde en opat. In de buurt van

Oma Masalai

Spelende kinderen op het Kapokostrand

Raboul: een vliegtuig uit WOII bedolven onder de as

Toru - Yari Yari stam in Tufi

Papoëa jaarvogel (*rhyticeros plicatus*)

OOK NIET TE MISSEN:

De Sepik Rivier

Een van de meest tot de verbeelding sprekende waterwegen ter wereld is de Sepik Rivier die zich meer dan 1100 kilometer door onherbergzame jungle, moerassen en wouden slingert. Langs de oevers wonen diverse stammen die elk hun eigen taal en cultuur hebben. In veel van de pakketten die vanuit België worden aangeboden, zit een tocht op de Sepik inbegrepen.

Een cruise maken met De Orion

Veel reizigers willen Papoea-Nieuw-Guinea wel zien, maar liefst op een comfortabele

manier. In dat geval boek je een trip met het luxueuze expeditie-schip Orion dat tijdens maart en april deze regio afvaart, vaak met vertrek vanuit Australië. Info op www.orionexpeditions.com en te boeken via www.aussietours.be.

Een van de culturele shows meemaken

De juiste data van de festivals en de 'singsing shows' vind je op de website van PNG Tourism. Kleinere en lokale festivals zijn het hele jaar door bij te wonen, terwijl de grotere shows eerder plaatsvinden rond september.

Mount Hagen strijk je best neer in de Rondon Ridge Lodge, een mooie en naar PNG normen erg comfortabele locatie. Er zijn zelfs elektrische dekens om de koude Highlandnachten door te komen. Sta 's morgens voor zonsopgang op om samen met een gids de mistige bergen in te trekken en paradijsvogels te spotten. Ze zijn vrij schuw en moeilijk te zien, maar volgens vogelkenners absoluut de moeite waard, met hun lange, kleurrijke staart. Van de 42 soorten paradijsvogels die in de wereld voorkomen, leven er maar liefst 36 in PNG. In Kumul Lodge, ook in de heuvels rond Mount Hagen, lopen sommige soorten paradijsvogels zo rond de lodge. Let op dat je wel geen veren of souvenirs met deze kleurrijke pluimpjes koopt of aanneemt, want dit is een beschermde diersoort en je zou problemen kunnen krijgen bij de douane. Als je Mount Hagen met het vliegtuig verlaat, spring dan eens binnen bij Banz Kofi Fektori waar de sympathieke Australische eigenaar je alles zal vertellen over het koffieverleden van Papoea-Nieuw-Guinea en hoe het is om hier als westerling te leven.

Tropische fjorden

En dan zijn er natuurlijk de stranden van Papoea-Nieuw-Guinea. Lang, ongerept, wit en afgeboord met een azuurblauwe zee. Even uitblazen na de cultuurshock of de intense activiteiten kan in mooie resorts zoals het Tufi Dive Resort of het Loloata Island Resort. Tufi ligt op een klein uurtje vliegen van Port Moresby, langs tropische fjorden of rias. Dit is Cape Nelson, een goed bewaard geheim dat afgesne-

den is van de bewoonde wereld. "Soms is duiken hier net zoals boven water kijken," zegt een Australische gaste en duikster, "je kunt vaak wel meer dan dertig meter ver kijken." Maar ook niet-duikers kunnen hier enkele dagen terecht om uit te rusten aan het kleine zwembad en uitstappen te maken in de omgeving. Het resort zelf is comfortabel en goed uitgerust; de mooiste kamers zijn de nieuwere, met uitzicht op het fjord. Wat dichterbij Port Moresby ligt het Loloata Island Resort op zijn eigen, kleine privé-eiland. Het is minder luxueus dan op Tufi, maar charmant en rustig. Bepaalde kamers zijn gebouwd op palen boven het water terwijl andere iets hoger liggen en uitkijken over Bootless Bay. Zowel beginnende als ervaren duikers komen hier aan hun trekken. Op het eiland lopen ontelbare walibies rond en er zitten ook enkele tamme kangoeroes. Wel uitkijken voor de zeeslangen die zich 's nachts op het pad begeven.

Het mysterie van de buai

En het mysterie van de betelnut? In Papoea-Nieuw-Guinea kauwen ze geen *bubblegum*, maar verkiezen ze een lokale noot, de betelnut die ze mengen met mosterd en *limespowder*, gemaakt van koraalsteen. Het eten van dit goedge geeft niet alleen een reactie in het hoofd, maar ook in de mond waardoor alles bloedrood kleurt. Inslikken doen ze hier niet, gewoon uitspuwen op de grond. Met alle gevolgen vandien. Geen wonder dat je op de luchthaven geen noten mag kauwen... ■

Kanovaren in Tufi

Fjorden of 'Rias' in Tufi

Rapopo Beach Resort in Kapoko met zicht op een vulkaan

De bergtoppen in Goroka

PAPOEA PRAKTISCH

Ernaartoe

Deze reis werd georganiseerd door de Belgische Oceaniëspecialist Aussie Tours die zowel pakketreizen als trips op maat naar PNG kan samenstellen. **Info:** www.aussietours.be

Papoea-Nieuw-Guinea is gemakkelijk te bereiken via Singapore (6,5 uur) of in Australië via Brisbane (2,5 uur) of Cairns (1 uur). Wij vlogen met Etihad Airways tot in Brisbane. Tarieven vanaf € 934, taksen inbegrepen. Vanaf Brisbane vluchten met Air Niugini, de lokale luchtvaartmaatschappij van PNG. Alternatieve en vaak goedkopere vluchten met Pacific Blue, de dochteronderneming in de Pacific van Virgin Atlantic, zijn ook mogelijk vanuit alle grote steden in Australië en Nieuw-Zeeland. Een goed idee is om PNG met een andere bestemming in de regio te combineren, zodat de lange reis minder vermoeiend is. www.etihadairways.com, www.airniugini.com.pg, www.flypacificblue.com

Verblijf

Verwacht geen grote luxe in PNG. De toeristische infrastructuur in dit land staat nog in zijn kinderschoenen. Wij logeerden in het Rapopo Beach Resort in Kapoko, het Bird of Paradise Hotel in Goroka, de Rondon Ridge Lodge in Mount Hagen, het Airways Hotel in Port Moresby, het Tufi Dive Resort en Loloata Island Resort.

Goed om te weten

Voor PNG heb je een **geldige reispas nodig**. Bij aankomst koop je een visum dat ongeveer € 30 kost. Vergeet niet om voor vertrek een degelijke reisverzekering af te sluiten.

De beste reistijd is **mei, juni, oktober en november**, maar het hele jaar door is het vochtig en warm, uitgezonderd in de hoger gelegen delen van PNG.

Gezondheid: voorzie de standaard inentingen voor tropische bestemmingen en neem in overleg met je huisarts je voorzorgen tegen malaria. Pak zeker een sterke anti-muggenspray mee. Ben je van plan in goedkopere hotels te logeren, neem dan een muskietennet mee dat geïmpregneerd is met DEET. **Info vind je op** www.tropenzorg.eu

Zeker inpakken: lichte kledij voor in een tropisch klimaat, een poncho, goeie wandelschoenen en een warme fleecede voor wie de Highlands bezoekt.

Taal: In PNG wordt bijna overal Engels gesproken. De tweede belangrijkste taal is het Tok Pisin, de lokale taal bestaande uit gebroken Engels, maar doorweven met woorden die verwijzen naar plaatselijke fenomenen en zaken.

De plaatselijke munt is de Kina. 100 Kina is ongeveer € 30. Papoea-Nieuw-Guinea is niet de goedkoopste bestemming in Oceanië. Reken per dag op een budget van ongeveer € 200 voor wie in de betere hotels slaapt en goed wil eten. In PNG is het negen uur later dan bij ons.

Lectuur

- Een nieuwe en erg praktische gids is *Papua New Guinea & Solomon Islands* van **Lonely Planet**. www.lonelyplanet.com
- Een recent en erg verzorgd fotoboek is *Les Papous* met foto's van de Franse fotograaf **Éric Lafforgue** die bekend werd dankzij de online fotowebsite Flickr. **Editions Kubik**. www.ericlafforgue.com
- Verfilmd door BBC: het boek *Tribe* van **Bruce Parry** die jarenlang bij vijftien verschillende stammen over de hele wereld leefde waaronder ook een stam in PNG. Uitgeverij Pinguin.
- Lectuur om in te stemming te komen: het boek *Happy Islands of Oceania* van **Paul Theroux**.

Meer informatie online: www.pngtourism.org.pg